

Gedwongen verblijven in PZ en PAAZ

federale overheidsdienst

**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

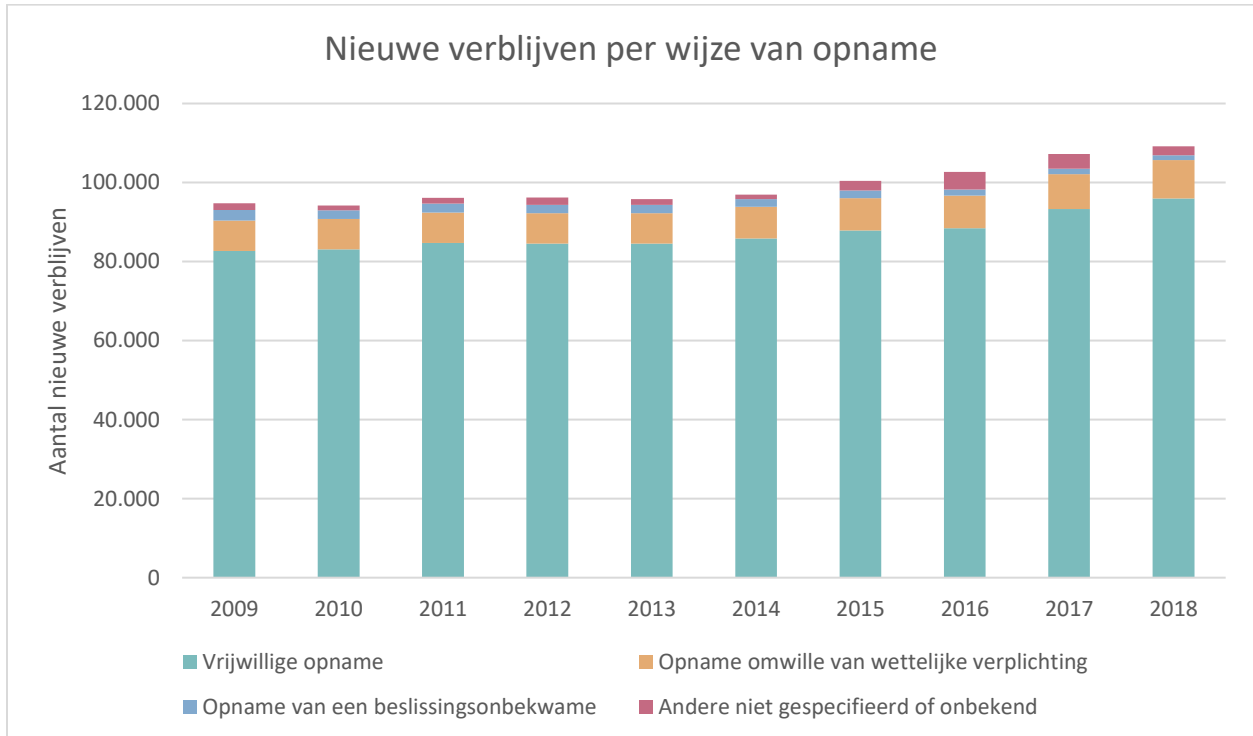
DGGS - Gezondheidszorg

Dienst Data en Beleidsinformatie

Dienst Psychosociale gezondheidszorg

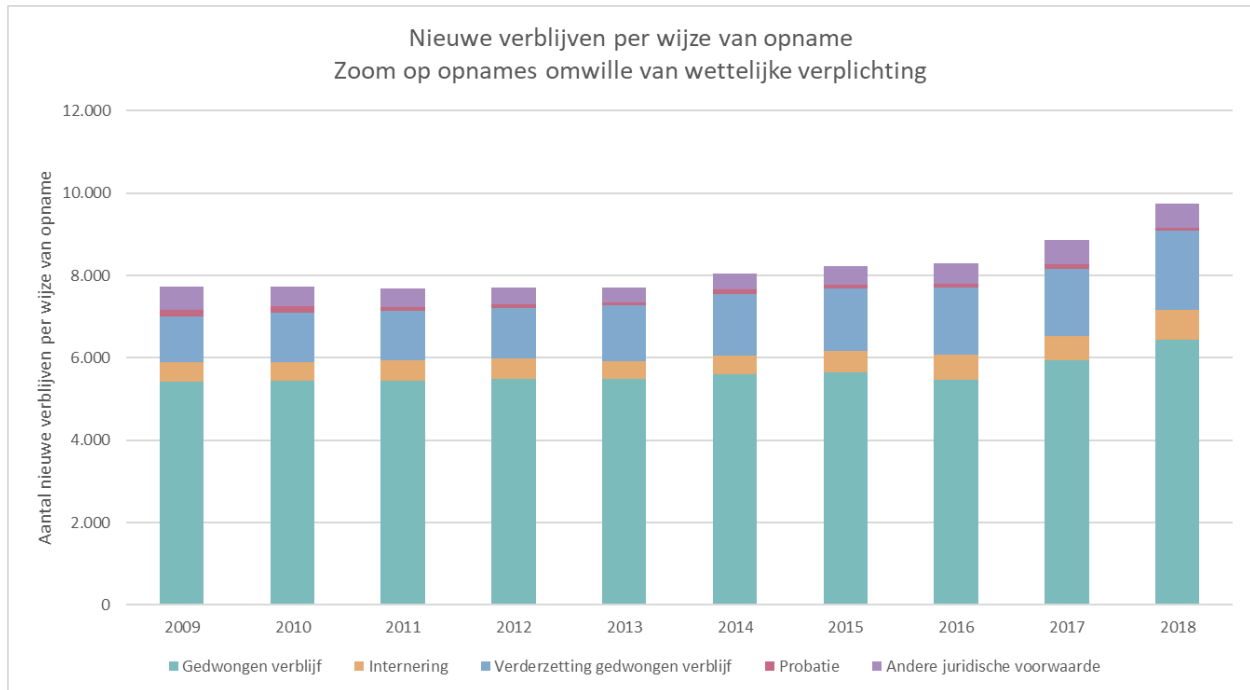
.be

Bijna 90% van alle opnames in psychiatrische ziekenhuizen (PZ) of in psychiatrische afdelingen van algemene ziekenhuizen (PAAZ) gebeuren met instemming van de patiënt.

In 8 à 9% van de gevallen wordt een patiënt echter opgenomen in een PZ of PAAZ omwille van een wettelijke verplichting. Hierbij wordt een patiënt opgenomen zonder zijn instemming.

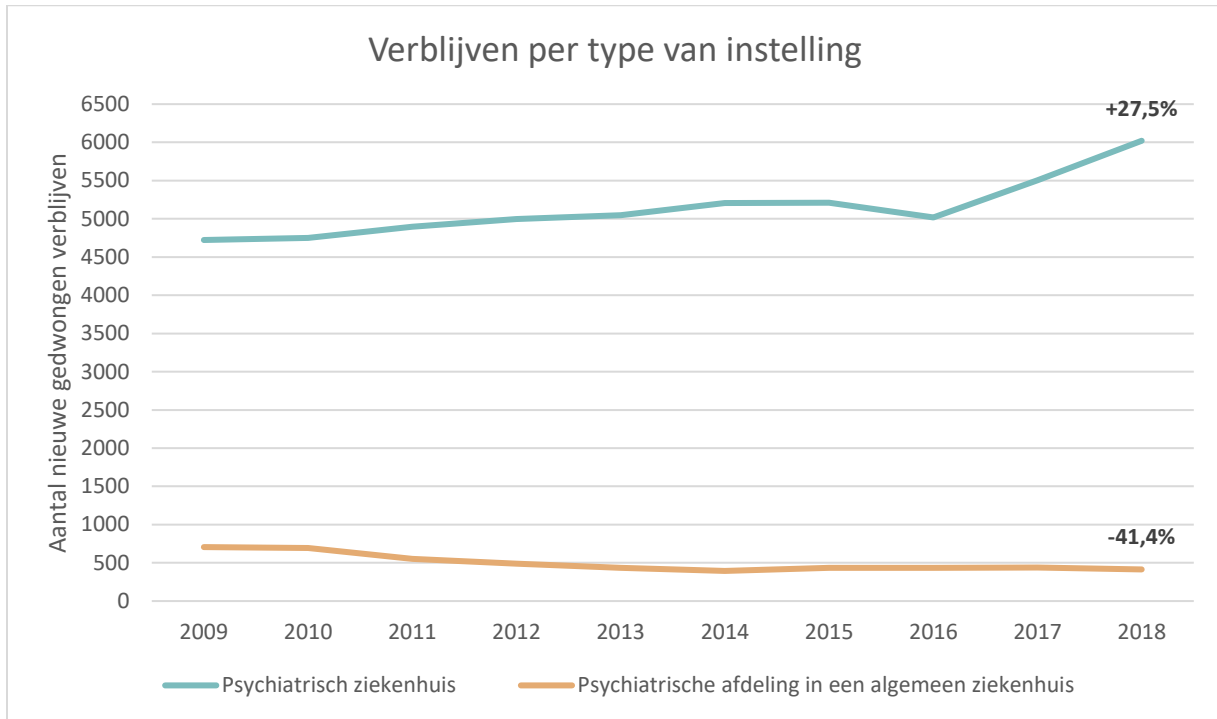
In dit rapport wordt ingezoomd op gedwongen opnames ook wel collocaties genoemd. Dit type van opname betreft in de periode van 2009-2018 ongeveer 85% van alle verblijven omwille van een wettelijke verplichting. Het aantal gedwongen opnames steeg van 2009 tot 2018 met 18,5%.

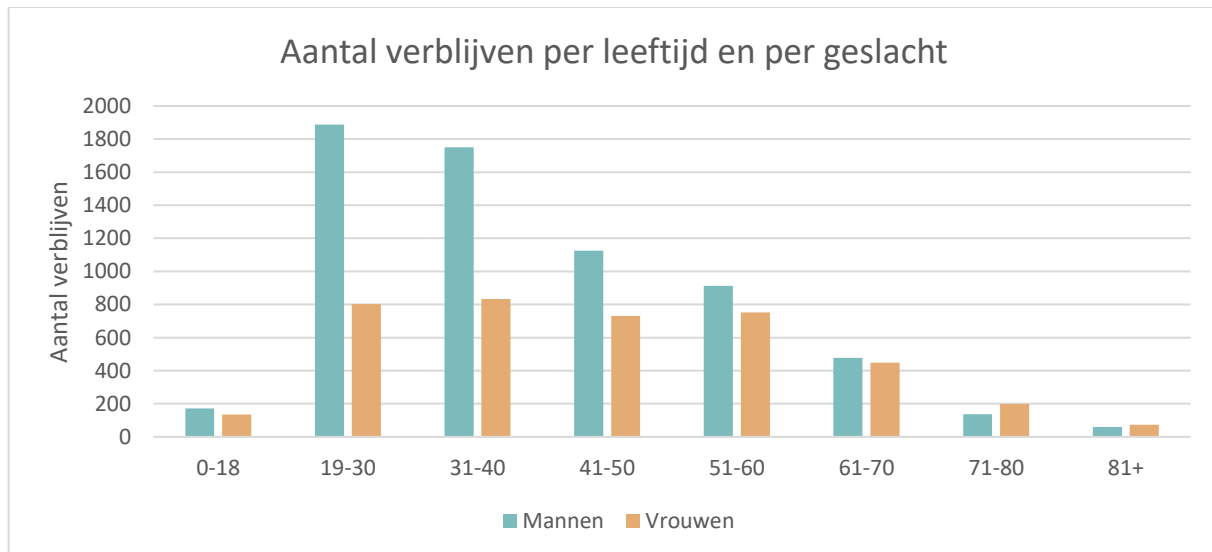
Een gedwongen opname is steeds bedoeld als beschermingsmaatregel en wordt uitgesproken door een magistraat indien de persoon in kwestie een gevaar vormt voor zichzelf of voor anderen.

Een gedwongen opname is beperkt tot 40 dagen maar deze termijn kan verlengd worden indien nodig. Tijdens de eerste periode van de gedwongen opname (max. 10 dagen), vindt een observatieperiode plaats en levert de behandelende psychiater een medisch verslag af aan de gerechtelijke instantie.

Gedwongen opnames vinden zowel plaats in PZ en PAAZ. Men stelt vast dat ± 80% van de gedwongen opnames zich situeert in PZ en dat het aantal verblijven in deze categorie met 27,5% gestegen is in de periode van 2009-2018.

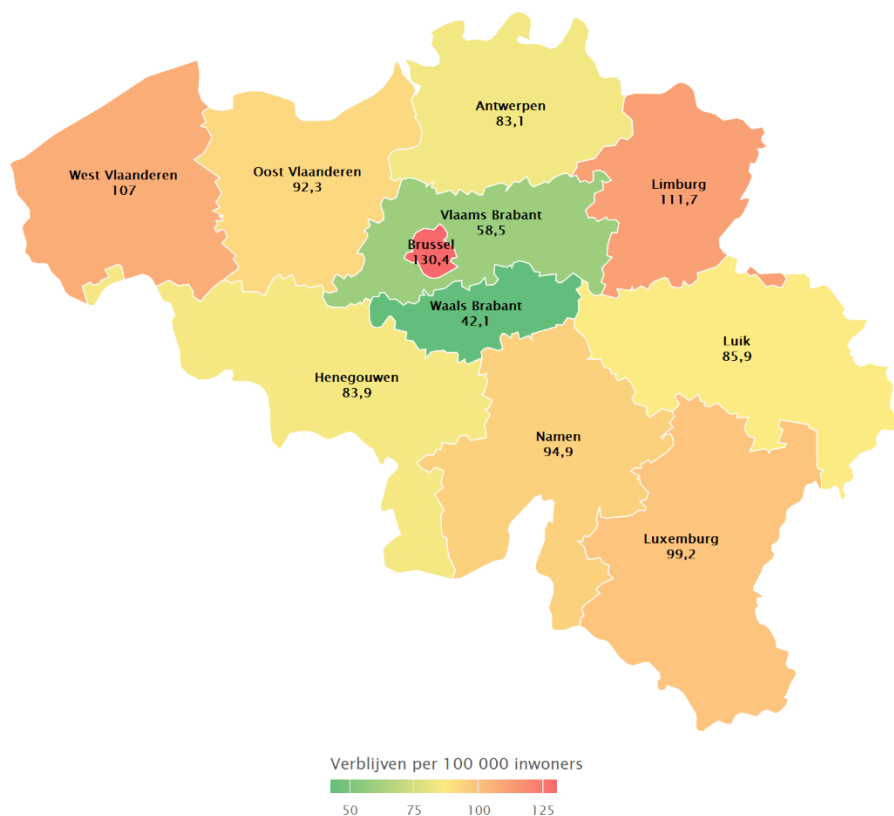
Vooraf mannen (62%) worden gedwongen opgenomen. Gedwongen opnames situeren zich verder hoofdzakelijk in de leeftijdsgroep van de actieve bevolking.

Naar verhouding tot het bevolkingsaantal worden er meer gedwongen opnamen gerealiseerd bij personen die woonachtig zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dan in de overige gewesten. Ook tussen de provincies onderling zijn er verschillen te merken.

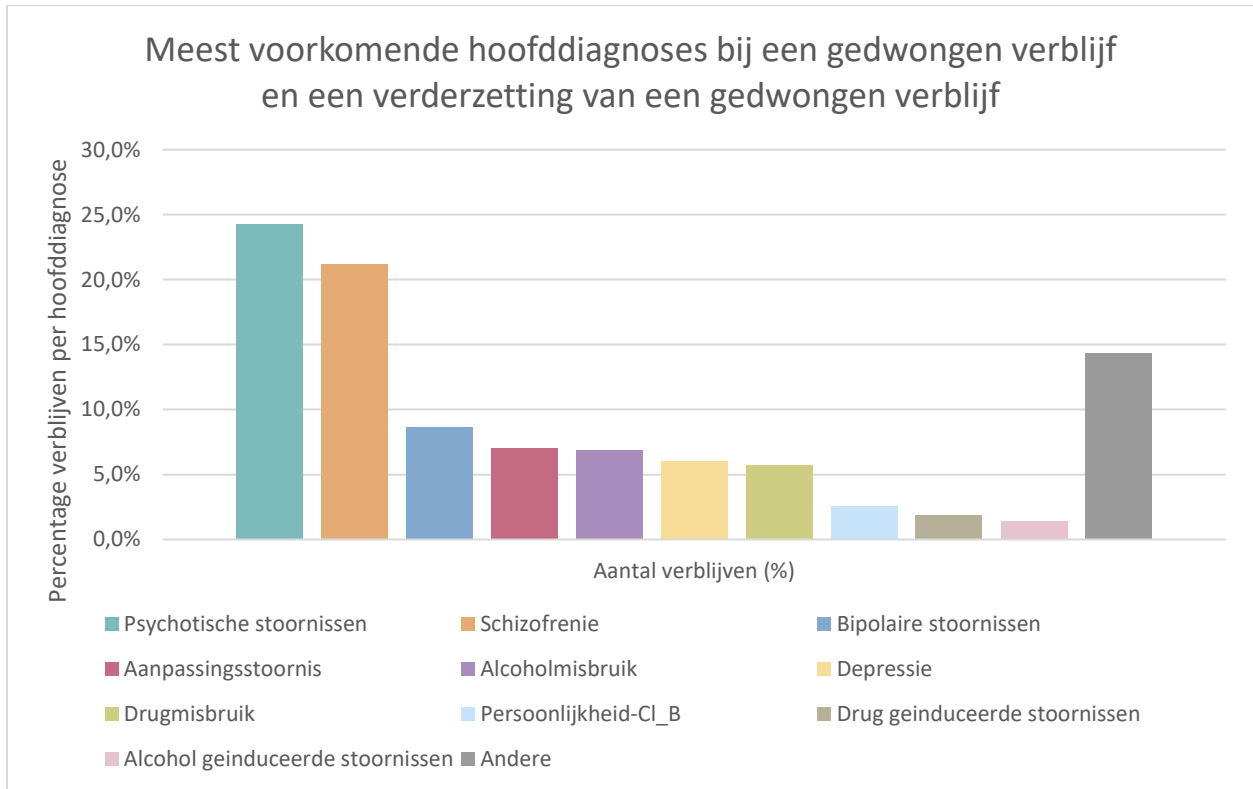
Verblijven per gewest en per provincie

Verblijven met gedwongen opname of verderzetting voor 2018, op basis van de provincie van de patiënt

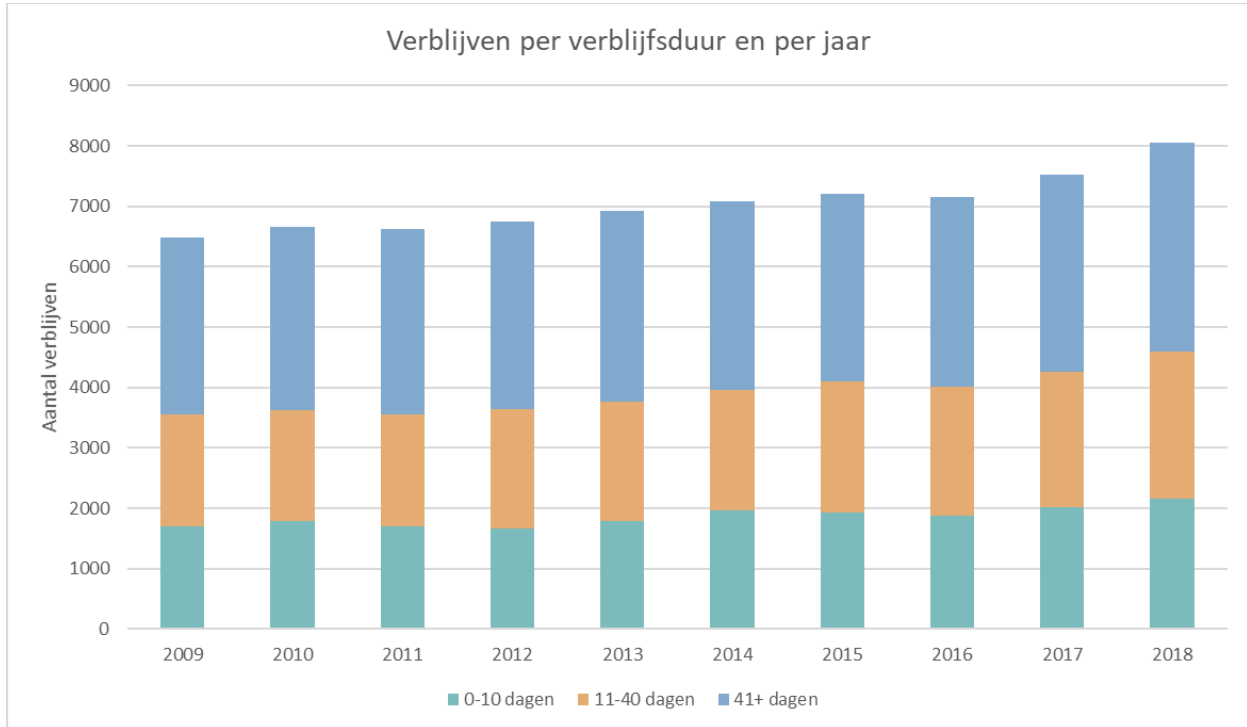

Highcharts.com © Natural Earth

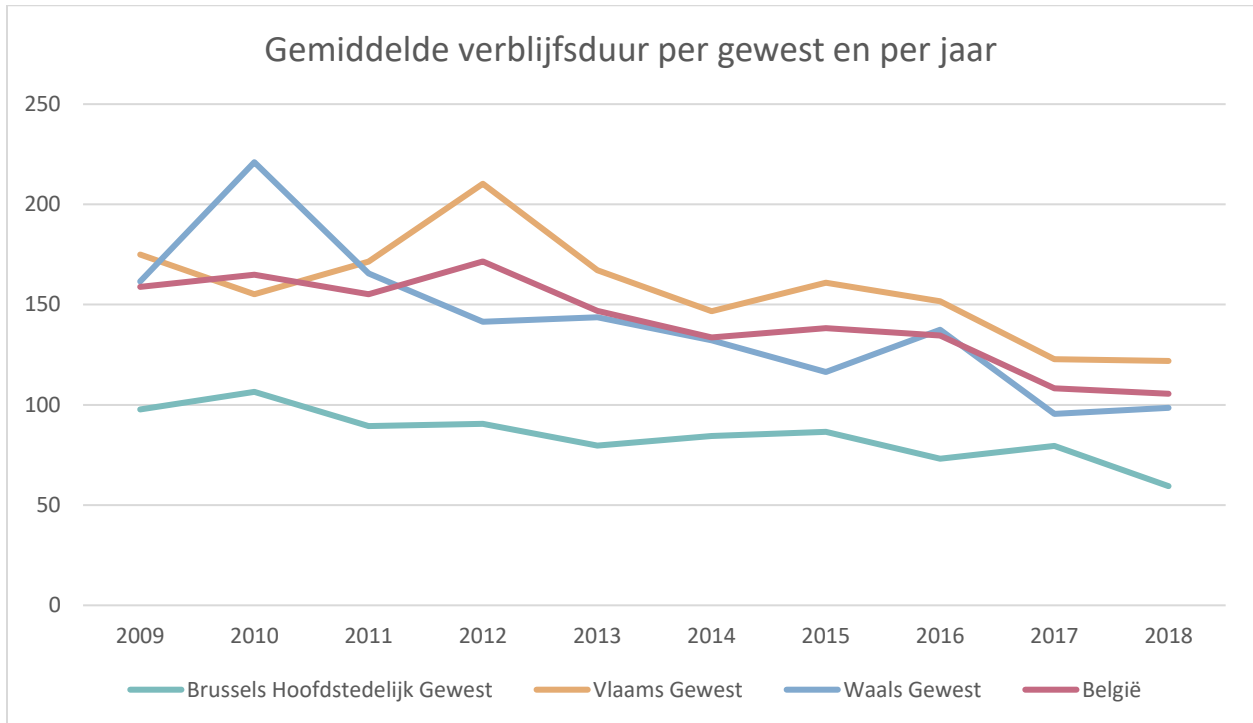
Psychotische aandoeningen, schizofrenie en bipolaire stoornissen zijn de voornaamste diagnoses bij gedwongen opname. Bij vrijwillige opnames zien we een ander beeld en betreffen de meest voorkomende diagnoses depressieve stoornissen, alcohol-gerelateerde problemen en aanpassingsproblemen.

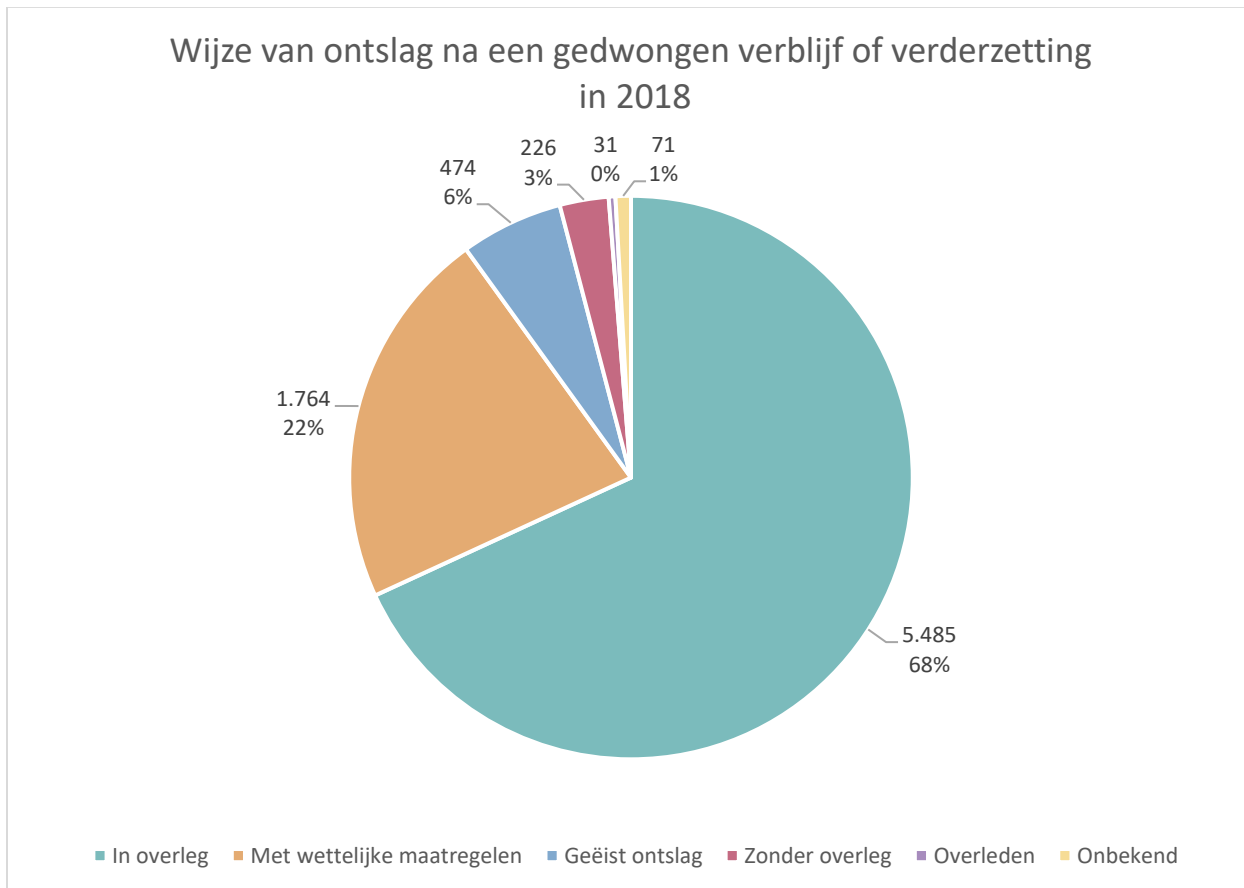
Ruim een kwart van de gedwongen opnames duren 10 dagen of minder. Dit betekent dat de opname beperkt is tot de observatieperiode of dat na de observatieperiode de opname op vrijwillige basis kan worden voortgezet. Minder dan de helft van de gedwongen opnames worden verlengd na de initiële periode van 40 dagen.

Over het algemeen daalt de gemiddelde ligduur voor gedwongen opnames in de periode van 2009-2018. Deze tendens is merkbaar in alle gewesten, ook in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waar de opnameduur al duidelijk lager lag in vergelijking met de andere gewesten.

Wanneer een gedwongen opname wordt beëindigd, gebeurt dit voornamelijk in onderling akkoord (68,1% in 2018). In ruim 20% van de gevallen wordt een gedwongen opname gevolgd door een andere gerechtelijke maatregel. Dit kan o.m. een overplaatsing naar een andere instelling betreffen, een vorm van nazorg of een vorm van zorg binnen een gezin.

In bijna 6% van de gevallen wordt een opname afgebroken zonder een onderling akkoord tussen de zorgelijke en de patiënt waarvan 3,7% op initiatief van de betrokkene.